

Kríza človeka súčasnej doby (Esej)

Miroslava Lorincová

Keď som po prvý krát videla výber zadaných tém na esej, vedela som ihneď, ktorú tému si zvolím. Oslovila ma najviac zo všetkých, skrátka ku mne niečím prehovorila. Azda je to aj tým, že v poslednom období veľmi veľa premýšľam práve o krízach ľudí dnešnej doby, krízach priateľov a členov rodiny v mojom okolí, ako aj krízach v mojom osobnom živote. Moj piaty rok na materskej dovolenke s dvomi malými deťmi mi aj popri nespočetne veľa povinnostiach okolo rodiny a domácnosti otvára veľa priestoru práve na takéto premýšľanie. Zamýšľam sa veľa nad tým, aký bol život ľudí v minulosti, v porovnaní s tým našim teraz. Uvažujem a predsavujem si, čo ich trápilo a čo im naopak prinášalo radosť a dávam to do kontextu s životom dnešného človeka.

Človek súčasnej doby to z mojho pohľadu nemá vôbec také ľahké, ako by sa možno na prvý pohľad mohlo zdať. Je pravda, že možností, podnetov, spôsobov trávenia voľného času, či rôznych foriem uľahčenia života, má neúrekom. Bez akejkoľvek debaty si uvedomujeme, že ľudia v minulosti mali oveľa viacej námahy s domácimi prácami, ich prístup k informáciám, či k cestovaniu, nebol taký ľahký ako dnes. Mohli by sme polemizovať aj o ich slobode a ich vnímaní osobnej slobody, ktotou sa dnes vyznačuje život súčasného človeka. V dnešnej dobe, samozrejme nie je to tak žiaľ všade, sa môže človek v porovnaní s minulosťou, naozaj slobodne rozhodovať, konať, pohybovať, má okamžitý prístup k akejkoľvek informácii a to bez námahy.

A práve tento fakt je jedným z momentov, nad ktorým sa pozastavujem a premýšľam, či práve toto nie jedným z faktorov krízy súčasného človeka. Niekedy mám pocit, že človek už nepotrebuje vynakladať akékoľvek úsilie. Na žiadnom fronte.

Je hladný? Objedná si za pár minút jedlo dovezené priamo pred dvere. Chce lacno cestovať alebo vôbec, cestovať? Stačí pár klikov na internete. Chce zistiť, ako sa povie dané slovo v cudzom jazyku, alebo nájsť si partnera? Opäť, pár klikov počítačovou myšou a problém je vyriešený. Doba instatná. Tak by som ju nazvala. Samozrejme aj nesmierne rýchla.

Niekedy mám pocit, že je až taká rýchla, že roky ubiehajú ako mesiace a mesiace ako týždne. Máme ešte vôbec čas, kapacitu a schopnosť vnímať krásu ročných období?

Pominuteľnosť a jedinečnosť chvíľ s blízkymi? Ba čo je asi najpodstatnejšie, samých seba? Vnímať to, kým sme? Čo nás robí šťastnými a naopak, čo nám ubližuje a trápi?

Ja sama sa niekedy cítim ako dostihový kôň, ktorý je večne v tempe, v povinnostiach a nestíha. Skrátka nestíha svoj život samotný. Na druhej strane vnímam samú seba ako jednu z tých šťastnejších, nakoľko si tento problém uvedomujem a premýšľam nad tým, ako to zmeniť a byť šťastnejšia, vnímavejšia. Z jedného uhlu pohľadu mám v podstate dokonalý život. Som zdravá, mám fantastického manžela, nádherné a zdravé deti, veľký dom, dostatok financií na pokrytie našich potrieb a život v bezpečnej krajine. No ja sama by som povedala, že aj moj život a život ľudí v mojom okolí prechádza krízami. Je to vidno nielen vďaka viacerým štatistikám, ktoré zisťovali spokojnosť, či pocit šťastia u ľudí, ale aj vďaka pozorovaniam, či mnohým rozhovorom s mojimi blízkymi ľuďmi.

Čo je to vlastne tá kríza? Môžeme ju vnímať ako niečo vyslovene negatívne? Alebo dá sa na ňu pozrieť aj z iného, pozitívneho hľadiska?

Mne osobne sa veľmi páčia dva citáty, ktoré vysvetľujú slovo kríza. Prvým je citát od brazílskeho spisovateľa a textára Paola Coelhoa. „Život vždy čaká na to, až dôjde k nejakej kríze, než sa odhalí v tej najskvelejšej podobe.“

A druhým je citát od indického právnika, štátnika, spisovateľa a prvého premiéra Indie Džaváharlála Néhrú, ktorý povedal: „V čínštine sa slovo "kríza" skladá z dvoch znakov. Jeden predstavuje nebezpečenstvo a druhý príležitosť.“

Z uvedených citátov jasne vyplýva, že na krízu ako takú sa nemusíme pozeráť iba ako na problém, ale ako na príležitosť k zmene, k zlepšeniu daného stavu či novej príležitosti. Ja sama som vo svojom živote prekonala niekoľko takýchto kríz, ktoré ma koniec koncov doviedli k nádherným záverom. Či už to boli krízy rodinné, partnerské, či krízy moje osobné, vnútorné.

Je už asi na samotných ľuďoch dnešnej doby, aby sa v tejto rýchlej a náročnej dobe popasovali so svojimi životmi a krízami, ktorým čelia. V tejto súčasnosti, v ktorej žijem, je z mojho pohľadu nesmierne nutné venovať sa samým sebe, svojmu vnútru, nepodceňovať svoje osobné šťastie a spokojnosť, pred tlakom či už z práce alebo zo svojho okolia. Pokiaľ človek nevie pomôcť sám sebe a možno mu aj chýba istá záchranná sieť v podobe rodiny a priateľov, je určite dobrým krokom vyhľadať odbornú pomoc. Veď práve odborníci sú tu na to, aby ľuďom pomohli. Veľa krát dokážu správnymi

otázkami naviesť človeka samotného na zmenu v živote. Tú však musí vždy vykonať jedine on sám.

V závere mojej úvahy by som chcela podporiť každého jedného človeka, aby pátral po tom, čo v jeho živote je krásne a robí ho naozaj šťastným. Naozaj verím, že každý niečo také vo svojom živote máme, za čo môžeme byť vďační a čo nám pomôže prekonať akúkoľvek krízu, ktorou prechádzame.